Negyedik évfolyam. 44. szám. Muraszombat, 1888. oktober 28.

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

MAGYAR ÉS VEND NYELVÜ VEGYES TARTALMU HETILAP.

A „Muraszombati gazdasági fiók-egylet“ s a „Muraszombati dal- és zene-egylet“ hivatalos közlönye.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár: Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. Negyedévre 75 kr. Egyes szám ára 10 kr. Előfizetési pénzek és reclamatiók a kiadóhivatalhoz (Grünbaum Márk) intézendők.

Felelős szerkesztő: KOVÁCS KÁROLY. Kiadó-tulajdonos: GRÜNBAUM MÁRK.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intézendők. Hirdetési díj: 1 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 10 kr többszöri hirdetésnél soronkint 6 kr. Bélyegdíj 30 kr. Nyilttér petitsora 25 kr.

Az ismétlő iskolákról.

A népnevelés fontosságáról egy hires férfi többek között igy nyilatkozik: „Ki mocsárokat csapoltat le, országutakat építtet, sok ezreknek alkalmat nyújt szükségleteinek fedezésére, kerteket ültet, kórházakat alapit: az az emberiség javát czélozza; azonban nem oly közvetlenül, nem oly hathatósan mint a népnevelés. Ez az emberek állapotán javit, ez az embert magát nemesiti, és igy az ember képesitve lesz azon a helyen, melyre a gondviselés helyezé, embertársai nagy számának állapotát kellemesebbé és kényelmesebbé tenni.“

A fentebbi szavak igazságában kételkedni alig lehet, mert tény, hogy azon ország, hol a népnevelés virágzik, hol ennek sikeres megoldásához a kivánt eszközök (melyek alatt nemcsak a jól és czélszerűen felszerelt iskolák, a korszerűen képzett jeles tanerők, hanem maguk a szülék és községek anyagi és erkölcsi támogatása is értendők) megvannak: ott állam erkölcsi és anyagi gyarapodása sem maradhat el.

A népnevelés feladata az államnak jól nevelt, erkölcsös s hasznavehető polgárokat nevelni. Ez oly czél, melyet minden jóravaló tanférfiu elérni törekszik. Sajnos azonban, hogy eme magasztos czél, tanférfiaink legjobb akarata és minden törekvése daczára sem érhető el; s ezért a mai kor sokoldalú káros kinövéseit, az erkölcs hanyatlását, a társadalmi félszegségeket, a nyegleséget sokan elég könnyelműen a népnevelés helytelen vezetésének és alkalmazásának rójják föl.

Azonban, ha egyrészt igaz, hogy emlitettem félszegségek társadalmunkat nem kis mérvben mételyezik, és ha másrészt eme kórállapot kútforrását keressük, találni fogjuk, hogy eme bajnak okát részint a ferde nevelés, részint pedig a rendszeres nevelés hézagossága képezi.

Ne feledjük, hogy a nevelés a szülői házban veszi kezdetét és igy nem legkisebb részben ennek hatásától függ a jövendő polgár sorsa. — Népiskolai törvényeink megszabja, hogy minden gyermek 6—12 éves koráig a mindennapi, 12—15 évéig pedig az ismétlő iskolába tartozik járni.

Azonban mit tapasztalunk? A szegény földmives, iparos és kereskedő gyermeke úgy ahogy elvégzi a hat osztályt, ezután pedig mindenre, csak oskolára nem gondol. Már pedig az iskola az életnek neveljen; tudjuk pedig tapasztalatból, hogy mitsem felejt a gyermek oly gyorsan és könnyen, mint a rövid hat év alatt szerzett tanulmányokat, de ennél is gyorsabban az ott nyert erkölcsi oktatásokat.

Nem is csoda! Kikerülve az oskolából, — a szülék, környezet és a társaság veszik pártfogás alá, és ezek is adják meg további fejlődése irányát, mely eredményében, legtöbb esetben a támaszától megfosztott csemetéhez hasonlit. — Ha tehát azt akarjuk, és ki ne akarná ezt? hogy a népnevelés nehéz feladatának tökéletesen megfeleljen, — ha óhajtjuk, hogy a népnevelés magasztos czélját, müvelt hasznavehető erkölcsös polgárokat nevelni, elérje: úgy okvetlen szükséges, miszerint az ismétlő-oktatás a népoktatást kiegészitse, kibővitse.

Különösen oly helyeken mint Muraszombat, hol az iskolának a törvényszabta teendőkön kivül még a magyarositás bokros föladatát is teljesiteni kell, — itt, ahol szegény ember gyermekének kiképeztetésére egyedül a népiskola áll rendelkezésére, de ez mint már a fönnebbiekből kitetszik, a tanitás- és nevelésnek csak alapját vetheti meg: mulhatlanul szükséges az ismétlő oktatás. Mert csak itt tétetik maradandóvá a gyermek által szerzett különféle ismeret, melyet aztán mint felnőtt az életben haszonnal érvényesithet. (Vége köv.)

Gazdasági figyelmeztető november havára.

A kicsépelt gabonát igyekezni kell minél előbb és hazulról eladni, mert sokkal előnyösebbnek bizonyult a bizonytalanra való tartogatásnál. Az eladásra szánt készleteket jól átrostálva tartsuk készen, mert igy biztosabban s jobb áron veszik meg. A folyó árakról azonban, ha az eladásnál csalódni nem akar, minden gazdának folyvást biztos tudomásának kell lenni.

Télre való tüzifáról s a gazdaságba szükséges szerszámfáról most kell gondoskodni.

A szivattyus-kutakat be kell szalmával kötni.

Od ponávlanya soule.

Od lüdsztva odhranyüvanya potrebcsine eden imeniten cslovik (paedagogus) med vecsim etak právi: „Ki mocsvarszke grünte doli z-czedi, országcske (velke) czeszté dá réditi, doszta jezero lüdém dá príliko nyihove potrebcsine vtisati, ograde szadí, spitále nasztávla: tiszti lüdém dobro szprávla; ali dönok nej tak rávno i tak popunoma kak „lüdsztva odhranüvanye.“ Ov cslovecsi sztális pobougsa, — eto pa cslovcka szamoga plemenitoga vcsiní i etak cslovek mogoucsen bode na onom meszti, na stero ga je Sztvoritel posztavo, szvojim vnougim blízsnyim sztális za prijéten i préczimben vcsiniti.“

Vu tej recsáj isztini dvojiti je komaj mogoucse, ár je gvüsno, ka onország, gde lüdi odhranüvanye czvelé, gde na toga hasznovitoga doprnásanya potrebne skéri (pod sterimi nej szamo dobro i prilicsno, obskérjene solé, pouleg zdásnye doube vucseni i jáko dobri skolniczje (vucsitelje), nego i sztarisov tak tüdi obcsinszka áldüvanya ino jákosztna pomáganya sze razmijo.) jusz: tam országcsko jákosztno i zemenszko bogásztvo tüdi vö osztáti.

Lüdi odhrányenyá gordánye je, domovini dobro odhranüvane jákosztne i hasznovite pörgare odhrániti. — Tou je táksi czíl, steroga sze vszáki dober vucsitel doszégnoti páscsi. Zsalosztno je pa, ka té plemeniti czíl — je pouleg nasih vucsitelov náj bougsega nakanenya i trüda nej mogoucse doszégnoti. Záto za nase doubi (vrejmena) doszta hüdobij, jákoszti pomenkávanye, nezreloszti, trdokornoszti volo — doszta neszpametnih lüdi solo z-nerédnim vcsenyom i z-szlabim odhranüvanyem potvárja. — Ali, csi je z-tálom isztina, ka té imenüvane lagojine nej v-máloj meri skoudijo cslovecsomi drüzstvi, i csi z-drüge sztráni toga betézsnoga sztálisa vretino iscsemo, te nájdemo, ka je té falinge zrok nerédno odhranüvanye, tou je z-polovine odhranenyé.

Nepozábmo, ka sze odhranyüvanye vu sztarisov hizsi zácsa, i tak preczi od onoga vgájanya viszí toga bodoucsega pörgara sztális.

Nasih národnih soul törvény zapovedáva, ka naj vszáko dejte od 6—12 leitne doubi vu vszákdenésnyo-, od 12—15 leta pa vu ponávlanszko soulo hodi. — Ali ka szpázimo? — Szirmaskoga kmete mestra ino terzscza dejte ka tak szpuniészt rázredov, szledi pa na vsze drügo, szamo na soulo ne miszli. — Potrebno je pa, ka soula naj zsivlenyi odhranüje. Známo z-kebzüvanya, ka nikaj nepozábi dejte tak hitro i z-lejhka, liki vu krátkih sesztih lejti szprávlene znanoszti, ali escse i od tej hitrej tam doblena jákosztna vcsenya.

I nej je csüda! Vö osztánovsi z-soule, vu szvojoj kroglíni med sztarismi i v-drüzstovi zsivé, pouleg steri sze i nyegovo odhranüvanye ravna, stero je vu doprnásanyi nájvecskrát od prvézanya vtrgnyenoj czepiki szpodobno. Csi teda tou scsémo, — ino sto je, kí nebi steo? ka lüdi odhranenyé naj szvojemi tezskomi gordányi po punoma zadoszta vcsiní, ka lüdi odhranenyé na szvoj plemeniti czíl, osznováne, hasznovite jákosztne pörgare odhrániti, doszégne: tak je nemüdno potrejbno, ka naj ponávlanszko vcsenyé lüdih odhranyenyé vö dopuni i dokoncsa.

Poszebno na táksi mesztaj kak Szobota, gde zvün rédni vcsenyá dugovány escse i vogrszki jezik trbej vcsiti, tü, gde je na szirmaskoga cslovcka deteta vö zevcsenyé szamo národna soula odlocsena, ali tá, kak szmo zse odzgora previdili, vcsenyej i odhranyüvanyi szamo fundament dá: je nemüdno potrebno ponávlanszko vcsenyé; ár sze szamo tü denejo za sztálno lasztivnoszt deteti te szprávlene razlocsne féle znanoszti, stere potom kak odrascseni je vu zsivlenyi z-haszkom nücza.

(Koncz pride.)

Vértov opominanye na novembra meiszecza.

Na odajo odlozseno szilje kak nájhitrej odati terbej pri domi, ár je eto za bolse szpoznano, liki dugo na negvüsno czejno csakati. — Ka je na odajo odlozseno, tiszto more szploj csijszto szprávleno biti, ár sze etak lezsejse ino tüdi bolse odá. Ali czejno more vszaki vért — csi sze nescse pri odaji znoriti, zse naprej popunoma vözvediti.

Za zimszka derva sze zse zdaj potrejbno poszkerbeti, telikájse i za drügi lejsz, steri je pri vérsztvi za vszakojacsko skér potrejben.

Sztüdencze na ventil ali na mej je dobro zse té meszecz szlámov odeti.

A mint a szorgosabb mezei munkák bevégződtek, az igás-lovaknak a nehéz munkaidőben felszaporitott zab-adagjából egy részt le lehet vonni. A vemhes kanczák ellenben tovább is a felszaporitott zabadagot kapják.

A jármos ökrök takarmányát is szükebbre lehet venni, mihelyt a nehezebb munkák megszüntek. S miután a száraz takarmányozás most már általában kezdetét vette, szigoruan ellenőrizni kell, hogy a minden egyes állat részére kiszabott takarmány a kellő időben s a meghatározott menynyiségben szolgáltassék ki.

A sánczokat ki kell tisztittatni, hogy a viznek szabad folyása legyen, s a vizmosásokat sövényekkel kell ellátni, a szakadások meggátlása végett.

Hol kövesek a szántóföldek, ezek összegyüjtésének is most van az ideje.

A tavasziak alá a tarlótörést, mig csak egy talpalatnyi van, folytatni kell, sőt a ki teheti, ilyenkor már második szántást végezzen a tavasziak alá, hasznát minden gazda maga legjobban fogja tapasztalni.

A nedves réteken árkolásokat lehet tétetni.

A rétöntözés folytattatik.

Helyi és vidéki hirek.

— **Gróf Szápáry László** cs. kir. kamarás ő méltósága folyó hó 22, 23 és 24-én fényesen sikerült hajtóvadászatokat rendezett a muraszombati uradalomhoz tartozó birtokokon, a melyen a házigazdán kivül De la Grazia siciliai herczeg két fiával, a Lucchési grófokkal Brunnseeből, herczeg Massimo Rómából, gróf Wickenburg Gleichenbergből, báró Hayn kerületi kapitány Marburgból, Zichy Ferraris Manó, Pálffy, legifjabb Batthyány Zsigmond, Apraxin Sergius grófok, Pollák Pongrácz főszolgabiró, Saáry József aljárásbiró, Czipott Zoltán járásorvos, Horváth György ügyvéd és az uradalom jogi tanácsosa dr. Goszthony Mihály budapesti ügyvéd vettek részt. A vadászat eredménye volt 697 nyul, 283 fáczán, 24 szalonka, 26 fogoly, 2 fürj, összesen 1032 darab. — A házigazda ő méltósága vendégei tiszteletére mindhárom napon gazdag vadász-ebédet adott, amelyek egyikén Saáry József aljárásbiró ur következő alkalmi felköszöntéssel ünnepelte az olasz herczegeket: „Dolce nostra patria — a mi édes hazánk kerek Magyarország, ha egyébbről nem volna is, de ismerős ma már az egész művelt világ előtt hamisitatlan, őszinte szivélyes vendégszeretetéről. Sőt az egyben talán páratlan. És mi büszkén valljuk ezt s boldogok vagyunk a tudatában; — mert szeretetről levén szó: benne rejlik abban egyszersmind minden nemes, minden szép és minden jó. — Az a vendégszeretet ez, melynek delejszerű büvereje jó barátainkká, testvéreinkké szokták varázsolni, még a naiv roszul-értesültség folytán csupa előitéletes, balvéleményű legnagyobb ellenségeinket is, kiket a szerencse egyszer közénk vezet s kik szivünk verését hallva: egész közelből ismernek meg bennünket. — Hálás köszönet és elismeréssel tartozik a magyar nemzet mindazon derék fiainak, kik népünk és fajuuk e vonzó tulajdonságát használják fel gyakran nem kis áldozatok árán is arra, hogy általa nemcsak nagyratörő, jövendő uralkodónkat s az uralkodó ház számos tagját, de a külföld fejedelmi tagjaitól kezdve annak hova-tovább mind több és több nagyjait, jeleseit édesgetik közibénk s teszik őket jól ismerő jó barátainkká. — És ez egy nemzet életében, kivált annak fejlődési stádiumában, azt hiszem nem csekély tényező. — Az a forró óhajunk ezuttal, hogy szeretve tisztelt grófunk jelenlevő magas vendégei szinte ama legjobb benyomást vigyék tőlünk távol szép hazájukba, abba a hazába, mely derült kék egén, enyhe égalján kivül még sok másban is oly hasonló a mi imádott honunkhoz; abba a hazába, melynek dicső fiai és királyáért: egy Garibaldi és Victor Emanuelért, otasz — magyar mindig együtt érzett, hevült, s a nép dalába foglalta. Melynek szent szabadságáért emigránsaink együtt küzdtek, véreztek; s mely a legnagyobb élő magyart: Kossuthot melengeti keblén és nyujtja hosszura nekünk oly drága életét. Ezt a rokon népet s ennek köztünk levő nagyjait az Isten áldja és sokáig éltesse! Evviva!"

— **Figyelmeztetés.** A vármegye gazdasági egyesületi alapszabályok értelmében tudvalevőleg mindazoknak, kik az évnek utolsó két hónapjában lépnek az egyesület kötelékébe, tagsági kötelezettsége csak jövő év január 1-én veszi kezdetét, tehát október vége a tagok számát illetőleg jóformán egyuttal az év végét jelentvén, kötelességünknek tartjuk ugy a belépő, mind pedig a már belépett tagok szives figyelmét az alapszabályok azon rendelkezésére felhivni, melyszerint a tagsági kötelezettség 6 évre terjed — ezen időn belül csak akkor szünt meg, ha az illető elnalt — elszegényedett, vagy pedig a megyéből eltávozott; — kötelezettségek ily módon való nyilvántartása — eltekintve attól, hogy évenként nem csekély munkát okozott, még azon kellemetlenséggel járt, hogy igen sokan, kik sürgetés daczára, többnyire feledékenységből kötelezettségüket megujitani elmulasztották — akaratuk ellenére megszüntek az egyesület tagjai lenni. Ezen bajon segiteni vélt a közgyűlés olyformán, hogy az alapszabályok ide vonatkozó szakaszát módositotta és pedig következőleg: „A rendes és pártoló tagok jogai ugy kötelezettségei a megalakulás napjától, illetőleg a belépést megelőző január 1-jétől számitandó egy evre terjednek. Ezen idő lefolyta után, ha az egyesület kötelékéből való kilépés be nem jelentetik, a tagsági kötelezettség hallgatagul megujitottnak tekintetik további egy évre, illetőleg mig a kilépés bejelentve nem lesz." — Vagyis más szóval, ha pl. valaki folyó évben az egyesület tagjává lett, s a jelen év végével kilépését be nem jelenti, jövőre is tagul tekintetik, s taggá marad akár 20 évig egymásután, ha csak kilépését be nem jelenti. Figyelmeztetjük tehát a t. tagokat, főleg azokat, a kik ezelőtt 6 évvel léptek az egyesület kötelékébe, hogy jelen év végével nem szünik meg kötelezettségük, s egyuttal felkérjük, hogy ha mégis bármi okból azt megszüntetni óhajtják, kilépési szándékukat legkésőbb deczember hó 15-ig bejelenteni sziveskedjenek.

Az elnökség.

— **Beküldetett.** Folyó hó 19-én délután két óra tájban a vas-hidegkuti Kerécz József földmives háza ismeretlen okból kigyuladt. A tüz, szél következtében oly gyorsan terjedett, hogy mentésről gondolni sem lehetett. Öt drb szarvasmarha és 12 drb sertés esett a tüz martalékául. A széchényfalvai fecskendővel — állitólag hogy elromlott volna (pedig még használva sem volt) nem jelentek meg; a hidegkuti pedig fölmondotta a szolgálatot, és ha a derék szomszéd regedei tüzoltók nem jelennek meg, az egész faépület sőt a szomszéd épület is mentetlenül oda vesz; de a derék tüzoltók csakhamar meggátolták a pusztitó elem tova terjedését. — Legnagyobb dicséretet érdemel Vogler György ur és Kocsár Antal, a kik a szakadatlanul legnagyobb kitartással hordták hordókban a vizet; nemkülönben Kocsár Iván és Bernádt Ferencz az oltásnál tüntették ki magukat folytonos munkálkodás által. — Mellékesen legyen megjegyezve, hogy a hidegkutiaknak lehetne legalább egy jó fecskendőjük, sőt tüzoltóságuk is. Csak akarni kell! (Amennyiben az való volna, hogy a széchényfalviaknak fecskendője jókarban van és mégsem siettek a szomszéd község segélyére, mig derék steier szomszédaink készséggel ajánlották fel szolgálatukat, ugy Széchényfalva község elöljárósága ezen mulasztása által minden jó lelkü ember méltó megrovását érdemelte ki.)

Kak sze to szilnejse polszko delo oprávi sze konyszkoj mári, ta vu velkon deli gorpodignyena ovsza porczia zdaj zse lehko poménsa. Ali te breje kobile i zdaj morejo szvojo rédno porczio dobiti.

Prezsni jünczi szo zdaj zse telikájse na ménse poláganye lehko denejo, ár sze vecs tak teskoga dela neoprávlajo. Ino da ete meiszecz zse poprek na szüho poláganye prejkidemo, je jáko potrebno paziti, naj vszako govedo szvojo porczio vu na tou odlozsenom vrejmeni popunoma vödobí.

Grabe ino kanálise v-réd terbej vzéti, naj voda porédoma doltecsé ino vdéranye vodé moremo z-grájkov gorzasztaviti.

Gde sze na nyivaj kaménya nahája, sze zdaj brezi kvára lehko vküper poberé ino dolznoszi.

Pod jarino vszaki falácsicsek zemlé terbej gorpoprasiti, escse csi je mogocse, naj nezamüdij vért pod jarino zdaj zse obracsati, ár keliko haszka pri vérsztvi sztoga ezhája to bode vszaki vért lihitro szám nájbole szpametüvao.

Mokri, berecsni trávniczje sze zdaj lehko sanczmi poprávlajo.

Polejvanye trávnikov zgnojsniczov sze neszmi pretergnoti.

Domácsi i zvünszki glászi.

— **Opomijnanye.** Pouleg vármegyöszkoga vérsztva drüzstva alapszabályov kak je znáno, vszem onim, ki szo leta tiva szlednyiva meszecza v-drüzstva notri sztoupili, oni duzsnoszt sze szamo priseszto leto januára 1-vi dén vzeme zacsétek, tak pri konczi oktobra person racsun ali szi leta konczi známenüje, za duzsnoszt derzsimo tak one ki notri sztoupijo, tak one ki szo zse pervle notri sztoupili, nyé z-dobroute opomenoti alapszabályov na ono rendelüvanye gorpozvati, ka nyihovo duzsnoszt bode 6 lejt terpejla notri osztáti v-tom drüzstvi, v-tom czajti szamo te vöosztáne csi merjé — na sziromastvo pride, ali pa z-vármegyöva vöodide; duzsnoszti vu racsuni derzsijo, on racsun doszta dela dáva i tou je escse z-tov nepripravnosztjov obhodilo, ka je vnougi, ki szo sze opominati dáli, z-véksega tála z-pozáblivoszti ponoviti zamüdili, szo nej zse vecs vu drüzstvo valon. V-toj nevouli je drüzstva gyülés steo tak pomocsti, ka je alapszabályov eszi valon paragrafus nacsi osznovo, kak naszledüje: ti sztálni i pártjemájoucsi person jus i duzsnoszt od posztavitelsztva dnéva ali szi kak je notri sztoupo, od januára perva dnéva na edno leto terpí. Gda tou vrejmen pretecsé, csi sze notri ne zglászi, z-drüzstva vö sztoplenyé, duzsnoszt nyegva sze za ponovleno prestima na edno leto, tou je tou do onoga hipa kak sze vö sztoplenyé notri nezglászi. Ali szi z-drügov recsjov, csi je sto vu etom leti vu drüzstvo notri sztoupo i pri konczi leta vösztoplenyé notri ne zglászi, on na priseszto tüdi kotriga osztáne i kotriga osztáne 20 lejt edno za drügim, csi notri ne zglászi vösztoplenyé. Tak opomenoti mámo kotrige náimre one, ki szo predtemtoga pred 6 lejtmi notri sztoupili vu drüzstva vezalo, ki pri etoga leta konczi nyihova duzsnoszt escse osztáne i oproszimo je, csi bi za kaksega zroka volo vöosztáti steli, v-tom táli szvoje naminyávanye do 15 deczembra naj notri zglászijo.

Predszednik.

— **Ete mejszecz 19-ga dnéva** po poldnovi okouli drüge vöre z-Vas-Hidegkut (Czankova) Kerécz József kmeta hizsa z-neznánoga zroka sze je vuzsgála. Ogen sze je pouleg velkoga vötra tak hitro razséro, da je pomágati i bráníti nej bilou mogoucse. Pét falátov zsivinszke márhe i 12 szviny je zgorelo. Széchényfalva (Szkakovczi) szvojov gaszitelczov (spriczkanczа) ár sze je pokvarila (csi je rávnok nancs nüczana nej bila), szo nej mogli pridti; czankoszka je pa szlüzsbo gor povedala. Pa csi vrli radgonszki ogen gaszácske (tüzoltó) nepridejo, tak té czejli hran i escse szoszedov hran do zémle doli zgori, tak tej szo obránili czejlo Czankovo od neszrecse. — Najvékso hválo vredni goszp. Vogler György i Kocsár Antal vrli kmet, kí szo brez gorhenyenya vodo vozili z-lagvami; pa tüdi Kocsár Iván i Bernádt Ferencz steriva szta sze pri ognyi gasenyá szvojim pascslivim delom vö pokázala. — Zamerkam szi, ka bi Czankovcsarje trnok lehko meli edno dobro gaszitelczo (spriczkanczo), pa escse ogen gaszácse (tüzoltó). Szamo náj sesého! (Csi bi tou isztina bijta, ka Széchényfalva vészi spriczkancza v-dobron sztálisi jeszte ino szo sze dönok nej v-szouszidsztvo vészi na pomoucs pascsili, ka szo za meszto tou verli szouszidje od Stajera szvoj szlüzs gov ponühali, tak Széchényfalva (szkakoszka) vészi veski poglavárje szo za tou zamüjenoszt pred szaksin dobre düsnevejszti cslovekon namárnoszti vrejdnoszt zaszlüzsili.)

— **Na Lipouszkoga skolnika** vö roblenyé gledoucs v-preminocsem broji vö dánon glasejnye eti damo „Muraköz" novini ete glász. Tekojoucsi meiszecz 14-toga dnéva v-nocsi kouli 2—3 vöraj pri Herboly Alajos Lipouszkon skolniki je szeden pükseni nezpoznani lüjdi za volo vö roblenyé sze szkázalo, med tejmi szo terjé skolnikovon hrámi pri edno hizsi szkousz okne notri prisli, ovi szo pa tecsasz okoulik obloka pa dveri gor pazili. Náj obpervim szo omáre zacsnoli gori vtergati ino od tisztecz gvant vö brati. — Na lármo szo sze skoulnik gor prebüdili ino vö z-hizse szo dvakrat na touvaje sztrejlili, na stero szo touvaje szedenkrát nazáj sztrejlili brezi tisztoga ka bi kaj zavadili. Na tou szo skolnik zsenouv pa z-málin diteton vrét na dvor vö steli odbejzsati, ali gda szo dveri odzvüni od touvajov sztráni notri zaprejti bilij, na pod szo sze obránili. Po teu szo touvajgye szlobodno robili, odneszli szo v-pejnezi pa v-gvanti 125 rainski vrejdnoszti. Gda szo od tisztecz odisli, szo nazáj mháli touvajgye 2 motiki, 1 preliczo, 1 strango, 1 szvejcso. Touvaje z-Kanizse zsandárszki főhadnagy sesztnájsztimi zsandári iscsejo. Vöposzlani zsandárszki főhadnagy v-ton dugoványi trüjd nepoznajo, ka szo z-táksin szkerbon delo za szvoje prejk zéli, ino tak vözvejdenon sztopáji idejo dale, ka nyin je prilika bijla touvajgye v-nasem járási zouszed v-cziganszkon kejpi vö zveditі, tak je odrobleno blágo v-nájvéksem táli je gor nájdnyeno, touvaje szo pa 26-toga dnéva zsandárje v-Lendavo odegnali. Na té sztran v-ednoj priliki dámo skolnikovo piszmo, stero je k-nam notri poszlao.

Zaválnoszt szpoznanye:

Ete meiszecz 14-ga dnéva szem od 7 pükseni robov sztráni gor zasztávleni büo, v-nocsi okouli 2—3 vöraj, té fart szo mi czejli gvant vkradnoli, na telko ka szem na pouszodo mogo gvant prosziti. — Na tou sztiscsenon meszti szo mi náj opervim Dr. Messer Samu böltinczki goszpoczki doktor pomogli, da szo za moj sztran vküper dávanye zacsnoli prosziti, stero je 28 rainski 10 kra vö djalou pa meni prejk dáli. Nemrem zamüditi, ka pervi pout plemenitnomi dr. Messer Samu goszpoudi ino dobri szercznomi priátelan, steri szo mi na poumocs bilí, tou nájlepso zahválnoszt po toj pouti bi nyin vö nej povedo. — Lippa 1888. október 22.

Herboly Alajos, skolnik.

— **Preminoucsi tyeden** szo neznani v-Halbenreini na zselezniczi magazin gor vtergnoli i odnut szo vecsféle partejke za gvant valon vkradnoli. V-Szoboti je ednomi bautosi tüdi prisla edna taksa bala partejka, stere je tüdi 5 falátov falilo szüknya. Na zsákli ali bali sze pozna kak je gor vrejzano bilo i znovics nazáj zasito ali ka gde sze je tou zgoudilo tou sza nemore zveditі.

— **A lippai tanitó kirablására** vonatkozólag mult számunkban közölt hirünk részint kiegészitése, részint helyreigazitásául közöljük a „Muraköz" következő értesitését: E hó 14-én éjjel két és három óra között Herboly Alajos lippai, vendvidéki tanitó lakásán hét fegyveres rabló jelent meg, ezek közül három a tanitó mellékszobája ablakán át behatolt a lakásba, mig a többi az ablak és ajtó körül lest állott. A rablók a szekrényeket kezdték feltörni s abból ruhanemüt kiszedni, a zajra a tanitó fölébredt és hálószobájából két lövést intézett a rablókra, mire azok hét lövéssel feleltek anélkül hogy találtak volna. Erre a tanitó nejével és kisded gyermekével az udvarra nyiló ajtón akart menekülni, de minthogy az ajtó kivülről a rablók által be volt zárva, kénytelenek voltak a padlásra menekülni. Ezután a rablók zavartalanul raboltak és elvittek pénz és ruhanemüben 126 frt értéket. Elmenetelük után a rablók 2 kapát, 1 vésőt, 1 istrángot és 1 viaszgyertyát hagytak hátra mint bünjelet. A tetteseket a kanizsai csendőr-főhadnagy 16 csendőrrel nyomozza. A kiküldött csendőr-főhadnagy akadályt nem ismerő szorgalommal tette az ügyet vizsgálata tárgyává s az ekként felfedezett nyomokon haladva sikerült neki a tetteseket a járásunkban szerteszét kóborló czigányok között felfedezni, akiknél a rablott ruhanemük nagy része is feltaláltatott és október 26-án erős fedezet alatt hajtották őket a csendőrök Alsó-Lendvára. — Ezzel kapcsolatban közöljük a károsult tanitó hozzánk beküldött következő

köszönetnyilvánitását:

F. hó 14-én 7 tagból álló fegyveres rabló banda által támadtattam meg éjjel 2 és 3 óra közt; ez alkalommal összes ruhanemüimet elrabolták; annyira, hogy kölcsön vett ruhára volt szükségem. E szorult helyzetemben dr. Messer Samu ur, bellatinczi urod. orvos volt első, ki segitségemre sietett, amennyiben részemre gyüjtést inditott s ennek eredményeül 28 frt 10 krt nekem át is adott. Nem mulaszthatom el, hogy első izben tek. dr. Messer Samu urnak s a nemesszivü emberbarátoknak, kik könyöradományaikkal segitségemre siettek, legmelegebb hálaköszönetemnek ez uton is kifejezést ne adjak. — Lippa, 1888. okt. 22. Herboly Alajos, néptanitó.

— **A halbereini vasuti állomáson** mult héten ismeretlen tolvajok feltörték a vasuti raktárt (magazint) és abból több vég különféle kelmét elloptak. Muraszombatba is érkezett a napokban egy csomag az egyik kereskedő részére, a melyből 5 vég posztó hiányzott; a zsákon nyilván valóan meglátszik, hogy az utban lőn felbontva és ujból bevarrva, de az hogy hol történt? nem volt megállapitható.

— **Arany érdemkereszttel kitüntetett körjegyző.** Ő Felsége a király Gálos község jegyzője Polveisz Mátyásnak — Mosonyvármegyében — negyven évet meghaladó szolgálatai elismeréseül az arany érdemkeresztet adományozta. A királyi kegy által fölemelt és kitüntetett jegyzőt környező elismerés buzditsa kartársait a kitartásra nehéz állásukban, a községek lakosságát pedig arra serkentse, hogy méltánylással és elismeréssel legyenek azok iránt, akik a törvények alkalmazásának nehéz munkájában községeik érdekét szem elől sohasem tévesztik, s irmerjük fel azt, hogy első és legjobb barátjuk saját jegyzőjük. Már tudniillik az a jegyző, a ki kötelességét becsülettel és tehetségéhez mért szorgalommal teljesiti.

— **Rövid tanácsok a háztartás körül.** A kazánokat tisztán tarthatjuk a kazánkőtől, ha bennük havonkint hosszabb ideig forralunk burgonyahéjat. Töltött petroleum lámpákat ne hagyjunk napközben napon állani, mivel a felmelegitett petroleum gázokat fejleszt s ezek aztán lámpagyujtáskor robbannak. A savanyu ugorka mindig elromlik, ha olyan fazékba tesszük, a miben azelőtt zsir volt. A halat könnyen lehet lepikkelyezni, ha egy pillanatra forró vizbe tártjuk. A lámpabél megkeményedését kikerülhetjük, ha szappanos vizben vagy eczetben kifőzzük. A tej megalvadásának elejét vehetjük ha egy darabka czukrot teszünk bele. A hust nyáron fris állapotban soká eltarthatjuk, ha vastag ruhát erős eczetbe mártunk és ezen eczetes ruhába takarva a hust, pinczébe tesszük. A hus szénporba takarva szintén sokáig eláll változatlanul. Állotthusnak a kellemetlen szagát teljesen elvehetjük, ha felfőzzük, a habot róla jól leszedjük s erre a fazékba pár nagyobb darab izzó szenet vetünk; néhány percz alatt a szén a hust teljesen szagtalanitja. Ha a kés pengéje kiesik, ami konyha és evőkéseknél gyakran fordul elő: akkor a nyélben levő nyilást töltsük ki finomra tört kolofonium és krétával s aztán a megtüzesitett pengenyelet nyomjuk bele. A kemény hust puhára főzhetjük, ha egy kis eczetet, vagy pálinkát öntünk a vizbe. Ha tojáshabot akarunk verni, tegyünk bele egy késhegygyel sót; minél hidegebb a tojás, annál hamarabb habzik. A régi vaj izletessé válik, ha kimossuk elébb hideg vizben, majd tejben, azután egy kis porczukorral összegyurjuk és sóval behintjük. Vaspléh edényt ragyogóra tisztitbatunk, ha fahamu, és olajból pépet készitve ezzel az edényt bekenjük, aztán gyapju rongygyal dörzsöljük. Hüvelyes veteményt kutvizben is puhára főzhetünk, ha a vizbe szódát vetünk.

— **Miért felelős az eladó?** Vannak a háziállatoknál betegségek, melyekért az eladó a törvény értelmében szavatosságot tartozik vállalni, ha a betegségek egy bizonyos idő alatt az állatokon mutatkoznak; ilyen esetekben az adás-vevés törvényesen megszünik, s az eladó tartozik a vevőnek a vételárt visszafizetni. Ilyenek: lovaknál taknyosság miatt 15 nap, — gyanus orrkatár 15 nap, — kehesség 15, — csökönösség 30, — butacsira 30, bőrféreg 30, — hónapos vakság 30, — fekete hályog miatt 30 nap alatt. Teheneknél francziakór 30, — juhoknál himlő 8, — rüh 8, — férges tüdőnyavalya 60, — métely, májrothadás 60, — sertéseknél borsóka miatt 8 nap alatt.

— **Rozsdafoltok eltávolitása.** A rozsdafoltok nemcsak elrutitják a fehérnemüt, a melyben találhatók, hanem rövid idő alatt át is lyukasztják. Eltávolitásuk következő eljárással eszközölhető. Kevés keserüsót oldjunk fel néhány csöp vizzel. Ezen megnedvesitett sóval hintsük be a megnedvesitett foltokat. Azután vegyünk elő egy czinezett edényt, töltsük meg forró vizzel és tegyük az ily módon felmelegitett edényt a foltokra s néhány percz mulva levéve, mossuk ki ezeket langyos vizben. Ha a foltok igen régiek és ennélfogva makacsok, mégegyszer ismételni kell az eljárást, az uj foltok azonban az első mosásra eltünnek. Igen jó lesz az igy kimosott fehérnemüt a mosásba adni. — A tintafoltokat is ugyanezen módon lehet kitisztitani.

— **Figyelmeztetésül.** *A muraszombati kasinó ujjá alakitása tárgyában a rendkivüli közgyülés, illetőleg az e tárgyban kibocsájtott körözvényt aláirt polgárok értekezlete mai napon délután 3 órakor fog a Casinó helyiségében megtartatni Felkérjük mindazokat, kik az ivet aláirták, sziveskedjenek ezt tudomásul venni és az értekezleten megjelenni*

— **Pályázat.** Egyletünk közgyülése az „Évkönyv"-ben közlendő s vidékünk egyik érdekes pontját tárgyazó czikkre 40 frankos aranydij kitüzése mellett pályázatott hirdet. A dolgozatok idegen kéztől irva legkésőbb karácsonyig az egylet elnökségéhez küldendők be. A szerző neve zárt boritékban mellékelendő. E boritékra és a dolgozat fejére közös jelige irandó. A biráló bizottságot az egylet választmánya fogja kiküldeni. Kelt Felső-Lövőn. 1888. október 16-án. *A magyarországi Kárpát-egylet vasvármegyei osztálydnak elnöksége.*

— **Zlátim vrednoszti krizsom obdarüvani notárius.** Szvetli nas krao szo galoske vészi notáriusi Polveisz Mátyási — Mosonyvármegyövi, ka zse stirideszét lejt verno szlüzsijo, za szpoznanya toga zláte vrednoszti krizsom obdarüvali. Po krála dobrouti gorzdignyenoga i pohváljenoga notáriusa obvzéto szpoznanye naj nadigáva nyegve vu rávno táksoj szlüzsbi bodoucse pajdáse na vözderzsávanye szvoje zsmetne szlüzsbe, vészi mesztancsare pa naj na tou obüdi, ka kí törvénye pred szebom derzsavsi vu zsmetnom deli obcsin vrejdnoszt od oucs nigdár neodpüsztijo, naj szpoznajo tou, ka je te pervi i najbougsi priáteo nyihov notárius, tou je tou, on notárius, ki szvojo duzsnoszt z-postenim tálom pouleg szvoje premocsi szpuni.

— **Krátki tanácske pri hizsnom hrámi.** Kotle tak lehko csiszto derzsimo, csi notri duksi czajt krumpisove lüpanye dámo vreti. Petroliove lampase ne nyájmo vodnyé na szunczi sztáti, záto da sze tak oli szegreje ino te lüfte szprávi, pa da gori vuzsgémo, sze vuzsgéjo. Nakvásene ugorke sze vszigdár te szkvarijo, csi v-táksi piszker denmo, v-steron je prvle mászt bijla. Ribo tak lejko z-csisztimo, csi malo vroucso vodou denemo. Lampasovo zsnyouro, ka bi tiszto nej terdo grátalo, moremo pervle zsájfinszkon voudi, ali pa v-jeszi-i vö szkühati. Mlejko, ka bi sze nej szelo, moremo máli falat czukra notri djáti. Meszou vleti lejko duzse derzsijmo, csi debelo czapo notri v-jeszi namocsimo, meszou pa notri pokrijemo, pa tak v-pevniczo denemo. Meszou csi v-pepöu denemo, tüdi dugo sztojí. Tákse meszou, stero zse duzse sztalou, pa csi zse kákse szago má, lejko vö zememo tak, csi tiszto gor szkühamo, pa pene doj pográbimo, te notri v-piszker zserjávo vogyelje nisterno lücsmo; tak za krátki czajt vougyelje meszej szploj szago zeme. Csi nouzsiczi klin vö szpádne, stero sze dosztakrát zgodij: te pri klijni tiszto málo lüknyo na drouvno szkucsenon kolofonium pa szkreidov notri szipmo pa klin na zserjávo dájmo szegreti, ino notri na vö szpádnyeno meszto klin nazáj denmo. Sztáro i terdo meszou tak lejko na méko szkühamo, csi malo jeszija ali pa palinko notri vodou vlijémo. Csi bilák scsémo napraviti, te denemo notri malo szolí, csi je jajcze bole merzlo, hitrej de pene dávalo. Sztári zmoucsaj lejko na zsmajnoga denemo, kí v-merzloj vodi ga vö zaperémo, te z-mlejkon ino z-czukron vküper zmejszimo, pa oszolimo. Zselezno poszoudo lejko na szveklo szpuczamo, csi pepöu pa oli vküper zmesamo ino te z-czapov doj z-voscsimo. V-liscsanyaj lezsécso szemen voudi tüdi lejko na méko szkühamo, csi notri voudo szoudo denemo.

— **Csi vért máhro odá,** za notresnyi beteg more dober sztáti i pejneze more nazáj plácsati, csi je falingo za tájo. Táksi beteg je pri konyaj, csi sze csundranyoszt ali kej, szpácsoszt za 15 dnévov, mejszecsno szleposzt, podkozsi szmogorczi i csarna biojna za 30 dnévov kázse. Pri govenszkoj máhri franczia-kór 30 dnévov, pri birkaj bubinke za 8, grinte za 8, plücsni beteg za 60, gyétra beteg za 60 dnévov kázse. Pri szvinyaj, csi je 8 dnévov meszo trokaszto grátalo.

— **Szecska kak konyszka kerma.** Nisteri gazda prevecs doszta szecska szpolága szvojmi konyi, nisteri nyim nedá nika, szamo z-ovszom derzsi vö szvoje konye, ár szecsko naj bode ona z-erzsine-, psenicsne- ali z-drüge szlamé ne derzsi za drügo kakti zsalodcza napunenyé, stero zsivincseti moucsi nedá szamo zsalodecz napuni. Pa ti poszlednyi gazdi nemajo isztine. Ta szecska isztino nedá moucsi tim konyom, táksi kony steroga bi te gazda meszto ovsza szamo szecskov kermo, nebi doszta haszka prineszo. Nego csi to szecsko z-ovszom vküp zmesamo, tak dober szlüs vcsini. Csi tomi konyi csiszti ovesz dámo, onoga nezgrizé dobro, i dobroga ne z-oszlini, odnut je tou, ka z-csisztim ovszom kermleni konyov idoucsem lejéni czejlo ovszinszko zernye sze nahüja, i viditi dá. Tou ovszinszko czeljo zernye je na kvár prislo, ár moucs szamo tou dá tomi zsivincseti, ka vu nyegvo krv zide ali szi pride. Ali csi ovesz szecskov zmesamo, te morejo ti konyi czejli obrok dobro z-griszti i oszlinoszti, ár ga nacsi nemore doli pozsrejti i itak z-ovsza nika ne pride nakvár.

— **Erjáve krpe bejli gvant** szamo nezovlácsijo nego onoga erja escse prelüknya. One po kaksem zselezji nasztáne krpe sze vö poperéjo, csi vzemes britko szol, v-nistero káplicz vodi raztoupi na kaso, z-onim poszili erjávo krpo potom zemi oblejáni piszker, napuni ga z-vrejlov vodov, onoga deni kak náj vroucsega na krpo britkov szoljov poszipano, za nistere minoute csiszti gvant más i szol v-mlácsnaj vodi doli zaperi. Csi szo one erjáve krpe zse obsztarane, povrni vecskrát, ono doub sze morejo pogübiti. Ténto rávr tak lejko zaperés.

— **Koliko je kostalo Vilmos czaszara potüvanye?** Preiszuski mládi czaszar kak je znáno, je preminoucsi meczecz ruszuskoga czaszara, pri zacsétki etoga mejszecza pa nasega szvetloga I. Ferencz József czaszara i krala v-Bécsi, preminoucsi tyeden pa talianszkoga krála i rimszkoga pápo v-Rimi pogledno. Od ti dvöj poszlednyi ali szi od rimszkoga i bécskoga potüvanya edne angluske novine tou pisejo, ka szo ona tomi preiszuskomi czaszari okouli 500 jezér forintov kostala. Edno lejpo summo zadene nyegvo senkávanye, stero je te preiszuski czaszar kam vu Bécsi, kam vu Rimi med szlüzsbeniki vöraztálao. Gda je z-Berlina ali szi z-Preiszuskoga fővárasa odhájao, je szebom odneszao 80 gyémántni prsztankov, 150 metálie, 50 igeo na perszi valon, 30 gyémántni na prszi valon pantlikov, 6 lejpi szábeo, 3 velike z-pozlacsenimi rámami kejpe, steri nyega i nyegvo familio kázsejo, 30 zláti vör zlanczi, 100 falátov za czigáre sálicz i té je vsze raztálao. Opominajo zvünatoga te talianszke zeitinge, ka Rimszkomi pápi edno zláta naprávleno z-drágim kaményom oklajeno szelencze senkao, stero je szamo edno málo domovino vredno. — Kak sze vidi te czaszar je prevecs vdaritelsztva vouli bio.

— **Ernuszt Gyula** muraszombati kir. járásbirósági dijtalan joggyakornok a kir. törvényszék elnöke által a szent-gotthárdi kir. járásbirósághoz dijas joggyakornokká neveztetett ki, és uj állását november 1-jén foglalja el.

— **A magyar nyugoti vasut** állomásitásáról még most, mint értesülünk, nincs szó és az egész vonalat egyelőre csak kezelés végett fogja átvenni az állam. Minden esetre jelentékeny megtakaritások lesznek elérve ezen intézkedés által.

— **A magyar kir.** postatakarékpénztár 1888. évi szept. havi forgalmáról. Az 1885. IX. t. cz. és az ennek alapján kibocsátott miniszteri szabályrendeletek értelmében közzétett 1888. szeptember havi forgalmi kimutatás szerint a soproni pósta igazgatóság területén, a betétek darab száma 4,475, összege 35,347 frt. A visszafizetések darab száma 885, készpénzben 19,371 frt 32 kr. értékpapirokban 2.309 frt 58 kr. összege 21,680 frt 90 kr.

— **Hirdetményes levelező lapok** fognak forgalomba hozatni azon czélból, hogy hazai iparosaink, gyárosaink és kereskedőink a postai levelező lapokat is felhasználhassák, üzleti hirdetményeiknek minél szélesebb körben leendő teljesitése érdekében. — A hirdetményes levelezőlapok (1) krajczárért fognak a pósta- és távirdahivatalok és frankojegyárusitók utján elárusittatni. — A hirdetmények a levelező-lap irásbeli közleményekre szánt oldalának csakis egy harmadrészét tölthetik be, a többi helynek irásbeli közleményekre kell fennmaradni. — Az, aki hirdm. levelezőlapokat kiván forgalomba hozatni, annak eziránt a közm. és közlek. minisztériumhoz kell folyamodnia. Egy és ugyanazonos szövegü hirdetm. levelezőlapból azonban 50,000 példánynál kevesebb nem állittatik ki.

— **Mennyibe került Vilmos császár utazása?** A poroszok ifju császárja tudvalevőleg a mult hónapban az orosz császárt, folyó hó elején Ő Felsége I. Ferencz József császár és királyt Bécsben, a mult héten pedig az olasz királyt és a római pápát Rómában látogatta meg. Ezen két utóbbi, vagyis a római és bécsi látogatásról egy angol ujság azt irja, hogy azok a porosz császárnak körülbelül 500 ezer forintba kerültek. — Igen jelentékeny összeget képviselnek ezen kivül a nagyértékü ajándékok, amelyeket a porosz császár ugy bécsi mint a római látogatás alkalmával a szolga személyzet között kiosztott. Midőn Berlinből, vagyis a porosz fővárosból elindult, vitt magával 80 gyémántgyürüt, 159 rendjelet (metáliát), 50 melltüt, 30 gyémánt-nyakfüzért, 6 pompás díszkardot, 3 nagy aranykeretü fényképet, melyek őt és családját ábrázolják, 30 aranyórát lánczczal, 100 darab szivar szelenczét, s ezt mind elosztogatta. Emlitik mindezeken kivül az olasz lapok, hogy a római pápának egy aranyból készült és drágakövekkel kirakott szelenczét adott ajándékba, amely maga megért egy kis uradalmat. — Amint látszik a császár nagyon adokozó kedvében volt.

— **A szecska mint lótakarmány.** Némely gazda nagyon sok szecskát etet lovaival, némelyik pedig nem ad nekik semmit, csak zabbal tartja lovait, mert a szecskát — legyen az rozs-, búza- vagy más szalmából — nem tekinti másnak, mint gyomortölteléknek, mely az állatnak erőt nem ad, csupán gyomrát terheli. Pedig az utóbbi gazdáknak nincs igazuk. A szecska, igaz, erőt nem ad a lovaknak; az olyan ló, melyet gazdája zab helyett csak szecskával tartana, nem hajtana sok hasznot. Hanem ha a szecskát mérsékelten a zabhoz keverjük, ugy az igen jó szolgálatot tesz. Ha a lónak csak tisztán adjuk a zabot, ezt nem rágja jól meg és nem is nyálazza be eléggé, s innét van, hogy a tiszta zabbal etetett lovak ganajában nagyon gyakran egész zabszemeket látni. Ezek az egész zabszemek veszendőbe mentek, mert erőt csak az ad az állatnak, ami vérébe megy. De ha a zabot szecskával keverjük, akkor a lovak kénytelenek az egész abrakot jól megrágni és benyálazni, mert máskülönben nem tudják lenyelni: igy tehát a zabból nem megy semmi veszendőbe.

HIRDETÉSEK.

Legolcsóbb kávé-árak.

Ismét

tetemes ár-engedmény.

Szétküldés postán **utánvét** vagy az összeg **előleges beküldése mellett.**

Árak portómentesitve. (287. 18—16)

Nagyobb rendeléseknél különös ár-engedmény. Árjegyzék kivánatra bérmentve.

5 ko.	**Törtkávé,** jóizü	frt	4·65
5 „	**Santos,** finom, erős ...	„	4·95
5 „	**Cuba,** zöld, különös erős	„	5·55
5 „	**Ceylon,** kékeszöld, kiv. fin.	„	6·20
5 „	**Aranyjáva,** kül. fin. enyhe,	„	6·10
5 „	**Gyöngykávé,** arom., erős	„	6·35
5 „	**Java,** nagyszemü delicát.	„	6·50
5 „	**Plantage,** kék, jószagu fin.	„	6·90
5 „	**Java Ia,** barna, igen fin.	„	7·25
5 „	**Arabs Mocca,** nemes, tüz.	„	7·30
	Ettlinger jóhirü kiváló finom kávémelange-ja, (Surrog.) 5 k.	„	3·20
1 ko.	**Congo-Grusthea** fek., jósz.	„	1·70
1 „	**Congo,** kiváló fin. fekete	„	2.35
1 „	**Japán-Pecco,** k. f. pléhdob.	„	5 —
1 „	**Császár-mel.** „ „ „	„	4·30

Kényességek pléhdobozban.

Idény-kényesség: **Matjes-héringek** zsiros, gyöng. legf. izü, 5 kilós hordókban k. f. frt		2·95
igen finom frt 2·60, fin.	„	1·95
Hollandi tömhéringek 5 kil. hord.	„	1·90
Zsiros héring „ „	„	1·70
Delic. sóshéring körülb. 400 drb	„	1·60
Angolna Gelée ig. vast. 5 kil. hord.	„	4·60
Állók, igen finom Brab. 1 „ netto	„	2·65
Galócza, 7 doboz	„	4·70
Sardina à l'huile 20 doboz ..	„	5·50
„Thun" hal à l'huile 9 doboz .	„	5·60
Caviar, uj 1 kiló netto	„	3·10
kiváló finom 2½ kilós hordó	„	5.65
Jamaika-Rum, igen öreg 4 liter	„	6·80

Minden direkt Hamburgból, mint ismeretes, csak prima-áru.

Ettlinger & Co. Hamburg, áru-szétküldés.

Öreg és ifjaknak egyaránt

tanulmányként szigoruan ajánltatik dr. Müller orvostud. tanácsosnak jóval bővitett kiadásban most megjelent irata a (318. 6—2)

zavart ideg- és nemi-rendszerről

valamint ennek gyökeres gyógymódjáról. Ára borítékban való házhozküldéssel együtt **60 kr.**

C. Kreikenbaum. Braunschweig.

A LEGJOBB

szivarka-papir

A VALÓDI

LE HOUBLON

Franczia gyártmány

Cawley és **Henrytől** Párisban.

!! Utánzásoktól óvatik !!

Ezen papir **Dr. J. J. Pohl, Dr. H. Ludwig** és **Dr. D. Lippmann** urak, mint a bécsi egyetem vegytan-tanáraitól a legjobban ajánltatik és pedig kitünő minősége és tisztasága végett, és mivel abban semminemü, az egészségnek ártalmas anyag vegyitve nincsen. 236, 30—26

LE HOUBLON — 500 FEUILLES — C. C. — LE HOUBLON

FAC-SIMILE DE L'ETIQUETTE

17, rue Béranger, à PARIS

Mária-czelli gyomorcseppek,

jeles hatásu gyógyszer a gyomor minden bántalmai ellen, és felülmulhatlan az étvágyhiány gyomorgyengeség, rosz szagu lehellet, szelek, savanyu felböfögés, kólika, gyomorhurut, gyomorégés, hugykő-képződés, tulságos nyálka-képződés, sárgaság, undor és hányás, főfájás (ha az a gyomorból ered), gyomorgörcs, székszorulat, a gyomornak tulterheltsége étel és ital által, giliszta, lép- és májbetegség, ugyszintén arany-eres bántalmak ellen.

Egy üvegcse ára használati utasitással együtt 40 kr.

Központi szétküldési raktár nagyban és kicsinyben:

BRADY KAROLY

„az órangyalhoz" czimzett gyógyszertárában **Kremzierben, Morvaországban.**

Kapható **Muraszombatban:** BÖLCS BÉLA gyógytárában a „Magyar Koronához," valamint az ország minden gyógyszertárában. (45. 52—24)

Bécsi partie és alkalmi áruk csoportban

csődtömegekből

nagyban és kicsinyben, tuczatonként, vagy darabokban.

Ismételadóknak a legolcsóbb beszerzési forrás.

I. csoport à **50** kr.

1 gros 144 darab fehér **gyöngyház gomb.**
2 „ 288 „ **ugyanaz** kisebb.
2 pár finom **tapisszerie-papucs** urak és hölgyek számára.
1 pár ugyanily **komód-czipő.**
6 darab bécsi **kávé-** és **vizitálcza** érczből lakkirozva
1 darab elektr. **aczéldrót hajkefe.**
1 „ karikatura-tréfás **dohányzó-készülék** asztalra állitható, kézi faragvány.
1 darab elégbetetlen **Mikádó fa-zsebpipa.**
1 „ **tekenősbéka** imit. **pénztárcza.**
1 „ kiv. finom szab. bőr **tárcza** papir- és aprópénz elhelyezésére, monogrammal.
2 darab különös finom **szivar-** vagy **szivarka tartó.**
1 darab különös finom **női pénztárcza.**
1 „ finom szines porczellán **gyümölcskés** avagy **3 villa** polirozott aranybronz nyéllel.
1 darab **mellényzseb dohánykészülék** finom külföldi fából esztergályozva
1 darab franczia **szatin-legyező** gazdagon festve.
3 darab valódi **tajték** és val. **borostyánkő-műfaragott virág szivarszipka dobozban.**
1 darab **pipa** és **szivarszipka** műtajtékból, zsebben hordható.
7 darab és pedig 2 **szarvfésü,** 1 **zsebpipere-készülék,** 1 **fogkefe,** 1 **szakálkefe,** 1 am. **olló.**

II. csoport à **1** frt

10 nagy gombolyag **kötőpamut** kartonban à 500 gram, királypiros és minden szinben (egyetlen a maga nemében).
6 pár **selyemgummi harisnyakötő** nők részére minden szinben, válogatva.
12 pár **ugyanez leányok** és **gyermekek részére.**
48 pár gyapjugummi **harisnyakötő** gyermekek részére.
36 pár **ugyanez** hölgyek részére.
5 méter **selyemgummi szalag** kiváló finom.
12 darab kupakos **Chemnitzi pipa,** szárral és szopókával felszerelve.
72 darab val. bádeni **meggyfa szivar-** és **szivarka szipka.**
12 darab kül. finom **szivar-** és **szivarka-szipka,** külömböző külföldi fából késziteve, **val. borostyánkővel.**
48 darab hajlitott **meggyfa** ugynevezett **„Cavalier-Krikerl"** szivar- és szivarkának.
6 darab nagyszerü finom **női brosche.**
6 „ val. angol ezüstözött és aranyozott **nagy olló.**
1 darab műfaragott val **tajték** és valóságos **borostyánkő-szipka** dobozban.
1 darab legfinomabb szab. **pénztárcza, dohánytartó, névjegytáska** vagy **virginia szivartáska.**
1 darab igen finom festett **selyem-legyező.**
1 darab **fakézmü-irószer** és **papirkés.**
1 darab és pedig 1 **pipa,** 1 **dohánytartó,** 1 **szivarszipka** és **tüzikészülék.**

3 frton alul semmi sem küldetik szét.

Megrendelések második személyeknek vagy saját használatra pontosan teljesittetnek, utánvét vagy az összeg előleges beküldése mellett.

Kéretik a czimre különösen figyelni:

E. BRAUN, II., Lilienbrunngasse 6.

„Occasion" áru raktár Bécsben. 283. 14.—*

Tüdővész. Tüdővész.

Gázkigőzölgés gyógyit tuberkulózist(aszkór, asztlıma)

(Rectal-belövellés) üdült légcső-hurut, tüdő-hurut stb.

A leghihetetlenebb, a látszólag legelérhetetlenebb ideálja az orvosoknak tüdőbajt gyógyithatni: most egész teljességében el van érve. Világhirü tanárok és orvosok bizonyitványa, gyógyitottak száz meg száz levele, zárdák, papok, cs. k. tisztek stb. köszönőiratai, (melyeknek hitelesitett másolatait bárki kivánatra eldönthetlen bizonyitékul bérmentve megkaphatja), orvosi szaklapok kedvező tudósitásai, a legnagyobb kórházakban való alkalmazás — a legfényesebb bizonyitékát adják a Rectal-belövellés általi kigőzölgési gyógymódnak meglepő, nem is sejtett sikernek. — Példa gyanánt általánosságban nyilatkozik **dr. Bergeon tanár** és **dr. Morel:** „Köhögés, kihányás, láz, csörgőlárma, vérköhögés három nap után enyhébb, végkép elenyészik — álom és étvágy visszatér. Testsuly növekvése ½,—1 kiló hetenként. A legfárasztóbb életmód ismét megkezdhető." — **Cornil tanár** és **Verneuil tanár:** „Asthmánál a lélekzet hiánya azonnal csökken. Teljes gyógyitás gyakran már 8 nap alatt" — **Dujardin Beaumetz tanár:** „Üdült légcső-hurut teljesen gyógyittatott." — **Fränzel tanár, dr. Statz** osztálya: „Láz, éjjeli izzadás, köhögés, kihányás elenyészik — nagy éhség következik be — testsulynövekvés 5 kilóig." — **Dr. M'Laughlin:** „30 nagyfoku tuberkulózis közül mindannyi gyökeresen gyógyittatott." — Ugyanigy nyilatkoznak a betegek is. (A gyógymod magában nem terhes, nem háboritó és minden bajkövetkezmény biztositva.) — **A cs. k. kiz. szab. gáz-kigözölgési készüléket (Rectálbelövellő)** használati utasitással orvosok részére és **magánhasználatra,** ugy a gáz előállitáshoz szükséges kellékeket szétküldi készpénz fizetés avagy postai utánvét mellett **8 frtjával,** gázmérővel **10 frtjával:**

Med. dr. Altmann, Bécs, VII. Mariahilferstrasse 70.

Böhm. Krumau, 1888 márczius 3. Kollega ur! A tuberkulózis tüdőbefolyasztásnak egy igen kényes esetében az Ön kigőzölgő-készülékével valóban kitünő sikert értem el. *Med. dr. FANTE GYULA.*

Kecskemét, 1888. szept 11. Igen tisztelt orvos ur! Az ön kitünő gáz-kigőzölgési készülékét 1887. őszén oly rendkivüli sikerrel alkalmaztam, hogy teljesen felépültem és ezen állapotom tovább is fennáll, ugy hogy egészen egészséges vagyok.

(316. 52—1.) Háladatból *SZABÓ JULIA.*

„Halljuk, olvassuk, csodáljuk!!!!"

A két legszebb, legpraktikusabb és leghasznosabb tárgya a bécsi kiállitásnak.

Csak 1 frt 20 kr. o. é.

ára a legujabban feltalált

mechánikai vajköpülő-gépnek,

amelylyel **5 percz alatt** a vaj megkészül Ezen gép nemcsak hogy nélkülözhetlen tehén- és birka-tulajdonosoknak, de minden polgári házban, sőt egyedül álló egyéneknek, m. p. szobabérlők, diákoknak stb. czélszerü és szükséges házi eszköz, amennyiben bárki pár krajczárért tejfelt vesz és 5 **percz alatt vajat** késztit belőle.

Nem létezik tehát többé sem régi, sem hamisitott, hanem csak **tiszta, friss** és **egészséges vaj,** és bármely 5 éves gyermek is készitheti ezen ujonnan feltalált mechánikus **vajköpülő-géppel kevés percz mulva** a legnagyobb mennyiségü vajat.

E csodálatos gép két kerékkel bir, melyek forgó fogantyuval összekötvék és a 4 szárnyból álló belső gépezet által hozatnak mozgásba.

Daczára hogy e gép csak 1888. augusztus havában lőn befejezve, az már gyárilag készittetik és nagy mennyiségben küldetik szét.

A jubileum-kiállitásban, hol kiállitva van, nagy csodálat és bámulat tárgya az.

Ára csak 1 frt 20 krra van szabva.

Ezen gép minden kivánt nagyságban egész 50 kilogrammnak egyszerre való gyárthatásáig állittatik elő és legolcsóbban számittatik.

Csak 3 frt 50 kr. o. é.

ára az 1888 augusztus óta feltalált

szabadalmazott kézi varrógépnek,

hozzávalóval együtt. Ezen gép mindent szépen, jól és rendesen varr, a legfinomabb selyemtől egészen a legvastagabb szövetig és oly könnyen s egyszerüen kezelhető, hogy gyermek is varrhat rajta. Azon kivül oly szépen van kiállitva, hogy minden szobának nemcsak, de minden szalonnak diszére válhatik, miért is ily gépnek — mely máris rendkivüli kelendőségnek örvend — egy háztartásban sem szabadna hiányoznia.

Mindkét csodálatosan szép tárgy postautánvét vagy az összeg előleges beküldése mellett megrendelhető a tulajdonosnál:

Versandt-Etablissemet Schmidt, Wien, Margarethen.

Ovás. Ezen vajköpülőgép és varrógép csak 1888 nyarában lőn feltalálva, miért is más csekélyebb értékü készülékkel fel nem cserélendők.

Én vagyok az egyedüli, ki e két gépet árusitja. (314. 120—8)

Nyomatott Grünbaum Márk gyorssajtóján Muraszombatban.